

To stridsspørsmål

Som stortingspresident fremsatte Hambro 9. april 1940 på Elverum forslag om at Stortinget skulle be- myndige regjeringen til å ta et hvert skritt og treffe en hver for- føyning som finnes nødvendige under de bestående krigsforhold. Tilløp til debatt ble stanset ved at Hambro klubbet og erklærte for- slaget for bifalt. Saken syntes inn- lysende, den gang.

I Johan Hambros bok om faren finer man på side 218 følgende kommentar: «I et tilbakeblikk skrev CJH siden at det neppe kan være historisk riktig når regjering- en under sitt opphold i London stadig lot anvende og selv anvend- te det uttrykk at den hadde fått et enstemmig tillitsvotum i Storting- et».

Det er og vil fortsatt bli disku- tert om det som kalles fullmakten er formelt vedtatt.

Men seierherren skriver histori- en.

Et annet stridsspørsmål er krig eller ikke krig i Norge etter at ka- pitulasjonsavtalen var underteg- net i Trondheim 10. juni 1940. I den heter det at samtlige norske stridskrefter legger våpnene ned og vil ikke ta dem opp igjen mot Tyskland eller dets forbundne så lenge den nåværende krig pågår. På det tidspunkt var det verken norsk stab eller norske avdelinger i Storbritannia.

Med dette hadde det norske for- svar reelt gitt avkall på å føre re- gulær militær krig mot Tyskland. Men selve krigstilstanden varte formelt til 9. juli 1951 da det var aktuelt å få Vest-Tyskland med i NATO. Det som gjensto var da ir- regulær krig, geriljakrig eller del- takelse i andre lands militære kommandoer. De som i 1940 så tyskerne stille opp og skyte sivile som angivelig hadde deltatt i kam- pene, glemmer det ikke. Det var deres tiltak mot «sivilisters krig», geriljakrig.

De som deltok i krigen i 1940 el- ler senere ute er en avmarsjeren- de generasjon. Er det de lærte gått i glemmeboken? «Glemmer» man å vedlikeholde forsvarsviljen og har man glemt hvor lang tid det tar å bygge opp igjen det som ri- ves ned?

Anton Olstad